[2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1028

ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ) ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ

ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1395 ਆਫ 2018)

15 ਨਵੰਬਰ, 2018

[ਐਸ.ਏ. ਬੋਬੜੇ ਅਤੇ ਐਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰਾ ਰਾਓ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860:

ਧਾਰਾ 406 – ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 (ਡਿਵੈਲਪਰ) ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ। ਡਿਵੈਲਪਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ – ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਡਿਵੈਲਪਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ – ਨਵੇਂ ਇਮਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮਝੌਤਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਡਿਵੈਲਪਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ – ਡਿਵੈਲਪਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 482 Cr.P.C. ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ - ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ। ਡਿਵੈਲਪਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਕਮ ਸੀ ਜੋ ਉਦੋਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਦੋਂ ਡਿਵੈਲਪਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਸੀ - ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਡਿਵੈਲਪਰ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਵੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਬੀਚ ਆਫ਼ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਦਨੀਤੀਪੂਰਨ, ਅਸਮਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ - ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973:

ਐੱਸ..482 – ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਯੋਗਤਾ: ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: 1. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ FIR ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ 17]

[1035- ਜੀ-ਐੱਚ; 1036-ਏ-ਬੀ, ਐੱਫ-ਜੀ]

ਜੋਸਫ਼ ਸਲਵਾਰਾਜ ਏ. ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 7 ਐਸਸੀਸੀ 59: [2011] 8 ਐਸਸੀਆਰ 815; ਜੀ. ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਐਨਆਰ. ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2000) 2 ਐਸਸੀਸੀ 636: [2000] 1 ਐਸਸੀਆਰ

417; ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2013) 10 ਐਸਸੀਸੀ 591: [2013] 14 ਐਸਸੀਆਰ 213 - ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 03.06.1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਤਬਾਦਲਾ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 18][1037- ਬੀ-ਸੀ]

3. ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 03.06.1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੂਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 21][1038-ਜੀ]

4. ਇਹ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਾਣਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22 ਅਤੇ 23][1039-ਏ-ਡੀ]

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.2 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.2 ਦਾ ਖਾਸ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਕਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਰਕਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23][1039- ਐੱਫ]

6. ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਤਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਰਾਹੀਂ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25][1040- ਏ]

ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਨਈਪੀਸੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 736: [2006] 3 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 704 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 27][1041-ਐਫ-ਜੀ]

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1992) ਪੂਰਕ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335: [1990] 3 ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

8. ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਮਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 29 ਅਤੇ 30][1042- ਡੀ-ਈ]

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699: [1977] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 113 - ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਬਨਾਮ ਤਨਵੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਐਂਡ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (2008) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 765: [2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 867 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2008] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 867 ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[2011] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 815 ਪੈਰਾ 15 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 417 ਪੈਰਾ 17 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 213 ਪੈਰਾ 17 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2006] 3 ਸਪੁਰਦਗੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 704 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1990] 3 ਸਪੁਰਦਗੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 259 ਪੈਰਾ 26 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1977] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 113 ਪੈਰਾ 28 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1395

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.02.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ। 2014 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 4763।

ਮਹੇਸ਼ ਜੇਠਮਲਾਨੀ, ਬਸੰਤ ਆਰ., ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੰਦੀਪ ਕਪੂਰ, ਦੇਬਮਾਲਿਆ ਬੈਨਰਜੀ, ਰਵੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਵੇਕ ਸੂਰੀ, ਮਯੰਕ ਦੱਤਾ, ਮਨੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਏ.ਐੱਸ. ਅਮਨ, ਕਾਰਤਿਕ ਭਟਨਾਗਰ, ਅਵੀਰਲ ਕਪੂਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਈ. ਖਾਲਿਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਿਕ ਕਰੰਜਾਵਾਲਾ, ਹਿਮਾਂਸ, ਠਾਹਰ, ਹਿਮਾਂਸ, ਥਾਹੂਰ, ਪਾਹੁਰ ਆਯੂਸ਼ ਜੈਨ ਨੂੰ M/S ਲਈ ਕਰੰਜਵਾਲਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸੰਜੀਵ ਸੇਨ, ਅਜੀਤ ਕਰ. ਸਿਨਹਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਚੇਤਨ ਦੱਤ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਸਯਾਨ ਰੇਅ, ਸੌਮੋ ਪਾਲਿਤ, ਅਭੈ ਕੁਮਾਰ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ ਲਈ ਟੀ.ਏ. ਖਾਨ, ਐਡਵਾਂਸ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਐਸ. ਏ. ਬੋਬਡੇ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

2. ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.02.2016 ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 20.08.2014 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 0139/2014 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 03.08.2018 ਨੂੰ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਕੋਰਟ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 03.08.2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 20.08.2014 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ 03.08.2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤੱਥ

3. ਇਹ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਖਿਲਾਫ 20.08.2014 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਯਾਨੀ ਅੰਸਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਚਕਾਰ 03.06.1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਐਫਆਈਆਰ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 21 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੋਭਾ ਆਨੰਦ ਮੋਹੱਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ 20, ਫਿਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਹ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲੁਟੀਅਨਜ਼ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 03.06.1993 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਮੈਸਰਜ਼ ਅੰਸਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਧਿਰਾਂ ਫਲੈਟਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾ ਕੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਸਮਝੌਤਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਇਮਾਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੁਟੀਅਨਜ਼ ਬੰਗਲਾ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਿਤ ਹੈ। (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਬਨਾਮ ਤਨਵੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਐਂਡ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇਖੋ)1.

5. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 14.03.2011 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ।

6. ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 19.11.2011 ਨੂੰ ਐਸਐਚਓ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਾਰਾਖੰਬਾ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 406 ਅਤੇ 420 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10.09.2012 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 03.11.2012 ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 11.11.2013 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਧਾਰਾ 156 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਜਿਸ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਉਹ 20.08.2014 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

7. ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 20.08.2014 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫਆਈਆਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰੋਕ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੈਸੇ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ, ਨਿਵਾਰਣ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਗਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਬਦਨੀਤੀ ਭਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

8. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ 03.06.1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੇ

ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੋਧ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹੇਸ਼ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜੋ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤੈਅ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਥਿਤ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ, ਵਿਵਾਦ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਐਡਵਾਂਸ ਧਾਰਾ 30 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"ਡਿਵੈਲਪਰ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣਾ" ।

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਲਈ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਕਮ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਵੈਲਪਰ ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

12. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਸੇਨ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

13. ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਸੇਨ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

14. ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਨੀ ਕਿ ਐਨਸੀਟੀ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

15. ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ, ਜੋਸਫ਼ ਸਲਵਾਰਾਜ ਏ. ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ 2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਜੋਸਫ਼ ਸਲਵਾਰਾਜ ਏ. (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ 482 ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ 482 ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਹਾ:

"16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਆਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੁੰਦੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

16. ਹੋਰ ਵੀ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"482. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬਚਤ।- ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।"

17. ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ FIR ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਵੇ3। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ FIR ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ

ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

18. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 03.06.1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਤਬਾਦਲਾ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

19. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਕੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ

20. ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 405 ਅਤੇ 406 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਅਤੇ 406 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"405. ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ।–ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, "ਟ੍ਰਸਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ" ਕਰਦਾ ਹੈ।

[ਵਿਆਖਿਆ [1].—ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ [ਇੱਕ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ, 1952 (1952 ਦਾ 19), ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ] ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਭਵਿੱਖ ਨਿਧੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੱਟਦਾ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸ

ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।]

[ਵਿਆਖਿਆ 2.—ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ 34) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਜ ਬੀਮਾ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।]

406. ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।–ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।"

21. ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 03.06.1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੂਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

22. ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਕਿ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਯਾਨੀ ਡਿਵੈਲਪਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੂਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣਾ, ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 20 ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੂਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੁਟੀਅਨਜ਼ ਬੰਗਲਾ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਕਮ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸਾਰੀ ਗਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

23. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

3.06.1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਕਮ ਨੂੰ
ਮਾਲਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ
ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।
ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਖਾਸ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ
ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਕਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਰਕਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਹਨ
ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ।

24. ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ
ਕਿ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਹੈ ਅਤੇ
ਉਸਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਨਈਪੀਸੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 4 ਵਿੱਚ,
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

13..... ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਤਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਰਾਹੀਂ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ…..

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਬਦਨੀਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

26. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲੰਦ ਹੋਰ 5 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 102 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"102. ਅਧਿਆਇ XIV ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਸਟੀਕ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸੂਚੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਜੀਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਸਿਵਾਏ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(4) ਜਿੱਥੇ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਜੀਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਜੀਦਾ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਜੋ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਗੁਪਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

27. ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਜਨ ਲਾਲ (ਉਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 102 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਹਿਲੀ, ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ।

28. ਇੱਥੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ6 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ:

7. .....ਇਸ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਚਤ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਲਾਮਤੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਾਂ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਢਿੱਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਉਦੇਸ਼, ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ...।"

29. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

30. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 0139/2014 ਮਿਤੀ 20.08.2014 ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮਿਤੀ 03.08.2018 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

31. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.02.2016 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ